

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

postmottak@kd.dep.no

Deres dato:

Deres referanse:

Vår referanse:

Vår dato:

2010/222

26.04.2010

UTKAST TIL ENDRING AV FOR 2006-02-09 NR 129 FORSKRIFT OM ANSETTELSE OG OPPRYKK I UNDERVISNINGS- OG FORSKERSTILLINGER

Vi viser til departementets brev av 10.03.2010:

"(...) i samråd med institusjonene vurdere om institusjonene selv bør få ansvar for kompetansevurdering ved søknad fra egne ansatte om personlig opprykk til professor etter kompetanse, tilsvarende det ansvar institusjonen har ved opprykk til førstelektor, førsteamanuensis og dosent,"

Innføring av ordningen med personlig opprykk ble innført i 1993 med bakgrunn i Hernesutvalgets innstilling fra 1988. Ordningen har vært omstridt i årene rundt og etter innføringen. Argumentene har endret karakter ettersom ordningen har etablert seg og fått virke over tid. I de første årene gikk hovedskillet mellom dem som støttet flertallet i Hernesutvalget i behovet for en utvidet adgang for den enkelte vitenskapelige ansattes muligheter for kvalifisering til professor og dem som mente at institusjonene selv måtte bestemme hvilke professorater som er i samsvar med faglige prioriteringer og behov for økonomisk styring av virksomheten.

Om enn med ulikt fokus, så har begge fløyer vært opptatt av ivaretagelse av stillingens status.

Fra nasjonal til lokal administrasjon

Når departementet nå ber om synspunkter på forslaget til endring i rutinene i den etablerte opprykksordningen mener NHH, i likhet med mange andre institusjoner, at hovedspørsmålet må være om endringene fra nasjonal til lokal administrasjon av ordningen kan medføre en generell svekkelse i kravene til professorkompetanse i stillingen ved at det fra institusjon til institusjon legges ulike krav til grunn.

I forarbeidene til innføring av opprykksordningen het det i departementets mandat at *'kompetanse skal vurderes etter felles kriterier og av komiteer som er oppnevnt etter felles nasjonale regler'*. Videre het det: *'Nasjonale bedømmelseskomiteer vil sikre en større grad av likhet i bedømmelsen, en sikrere bedømmelse og dessuten innebære en mer rasjonell ordning'*.

Den nasjonale forankringen skulle garantere at stillingens status ble opprettholdt ved at krav til professorkompetanse og krav til komiteens sammensetning og medlemmenes habilitet var lik i alle søknadsprosesser uavhengig av søkerens institusjonstilknytning.

UHR hevder at siden alle institusjoner nå står fritt til å utlyse og ansette i alle stillingskategorier, er det vanskelig å se at de skal være mindre kvalifiserte til å gjøre tilsvarende vurderinger av opprykksøknader så lenge det opprettholdes klare kriterier for komitesammensetning, habilitetsvurdering osv.

NHH følger fullt ut UHR i deres argumentasjon.

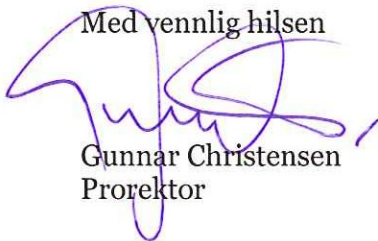
Når det gjelder spørsmålet om bedømmelseskriterier, mener NHH at det på nasjonalt nivå bør utarbeides veiledende retningslinjer som utdyper forskriftens §1-2 og som, så langt det er mulig, angir objektive, klare kriterier som sakkyndige komiteer kan legge til grunn for sin vurdering. Vi viser i den forbindelse til de veiledende retningslinjene som er utarbeidet av Det nasjonale fakultetsmøtet for samfunnsvitenskapelige fag.

Nasjonale veiledende retningslinjer bør gis samme status som selve forskriften, slik at intensjonene om likhet i vurderingene videreføres samtidig med at vi får en lokalt forankret opprykksordning som bedre kan tilpasses utviklingen i sektoren.

Når det gjelder de administrative rutiner for opprykksordningen, deler NHH UHRs oppfatning om at nasjonalt ansvar kan virke forsinkende på prosessene. Forutsatt at det gjøres noen nasjonale grep som sikrer mest mulig likhet i vurderingene, vil opprykksordningens status styrkes ved at institusjonene selv tilrettelegger og følger opp arbeidet i de sakkyndige komiteene.

NHH ønsker for øvrig å knytte noen kommentarer til det fremlagte utkastet til ny forskrift. Kommentarene følger som vedlegg.

Med vennlig hilsen

Gunnar Christensen
Prorektor

Kristin Mikkelsen
Seniorkonsulent

Utkast til endringer i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger NHHs kommentarer:

- **Innholdsfortegnelsen § 2-1:** bytt ut "fra" mellom "stilling" og "førsteamanuensis" til "som" -> "... opprykk fra stilling som førsteamanuensis eller..."
- **§ 2-1:** bytt ut "fra" med "som" i overskriften på samme plass som punktet ovenfor -> "opprykk fra stilling som førsteamanuensis eller..."
- **§ 2.1.1:** Det er ikke presisert hva som menes med kompetanseerklæring. NHH foreslår derfor å erstatte "kompetanseerklæring" i tredje setning til "dokumentert kompetanse". -> "... kan søke om opprykk til professor på grunnlag av dokumentert kompetanse etter reglene i denne forskriften".
- **§ 2-1.3:** Når institusjonene selv skal behandle opprykkssøknader, vil ikke disse være knyttet til søknadstidspunkt. Behovet for å søke om opprykk i forbindelse med utlysning på lavere nivå, vil derfor fremstå som overflødig. Det vektlegges også at bestemmelsen må forstås uttømmende, slik at det ikke er anledning til å søke opprykk på annen måte en den som fremgår av bestemmelsen. NHH mener derfor at punkt tre er overflødig, og bør strykes. -> ~~"3. Det er ikke anledning til å søke opprykk til professor i forbindelse med søknad på undervisnings- og forskerstilling på lavere nivå"~~
- **§2-1.4:** Institusjonen bør selv kunne sette frist for innlevering, og presisere muligheten til å levere eller anmelde arbeider etter fristens utløp. -> "Søknad om opprykk sendes til egen institusjon. Institusjonen kan sette frist for søknader om opprykk, og presisere adgangen til å sende inn eller anmelde arbeider etter fristens utløp. Søknad med vedlegg ..."
- **§ 2-1.6:** NHH mener at det bør presiseres at toårs fristen gjelder fra det tidspunkt søkeren sist søkte om opprykk eller stilling innenfor det fag søkeren er ansatt. -> "Førsteamanuensis... som ikke har vært bedømt for norsk professorkompetanse i løpet av de siste to år, kan kreve å få sin kompetanse bedømt. Fristen regnes fra dato da søker sist søkte om opprykk ved egen eller annen institusjon, eller fra søknadsfristen for utlyst professorstilling ved egen institusjon innenfor det fag søker er ansatt.
- **§ 2-1.7:** NHH mener at det også i denne situasjonen må presiseres at søknad om opprykk gjelder det fagområdet innenfor det fagområde søker er ansatt. -> "... som har oppnådd utenlands professorkompetanse innenfor sitt fag, kan søke...".
- **§ 2-1.10, 2. ledd:** NHH mener at medlemmene i den sakkyndigkomité¹ må være likestilte. Vi foreslår derfor å erstatte benevnelsen "leder" med "koordinator". -> "Styret... utpeker en koordinator for den sakkyndige komiteen...".

---

¹ I forskriften er betegnelsen bedømmelseskomité og sakkyndigkomité brukt om hverandre. NHH legger vekt på at vurderingen er en sakkyndig vurdering som gjøres i forbindelse med et opprykksvedtak og i så måte kan sammenlignes med den situasjon at sakkyndig vurdering innhentes ved ansettelse. NHH mener at betegnelsen sakkyndigkomité bør være gjennomgående.

- **§ 2-1.10, 3. ledd:** NHH mener at hensynet til ordningens legitimitet kan styrkes ved presisering av at oppnevningsmyndigheten skal vurdere sakkyndigkomitéens habilitet. -> "Begge kjønn skal om mulig være representert i komiteen. Ved oppnevning skal det foretas en vurdering av den sakkyndige komiteens habilitet."
- **§ 2-1.11:** NHH mener det er viktig for søker å få en avklaring på søknaden innen rimelig tid. Ett år vurderes som rimelig både i forhold til søker og i forhold til det arbeidet som skal gjøres. NHH mener at adgang til å gjøre unntak fra ettårs regelen vil føre til en uthuling og svekke søkerens stilling. Vi foreslår derfor at siste setning strykes. I situasjoner hvor fristen brytes, kan oppnevningsmyndigheten ha behov for å oppnevne ny komité. NHH mener dette bør presiseres. -> "Denne fristen kan bare fravikes dersom det foreligger spesielle grunner som gjør det nødvendig å utsette søknadsbehandlingen. Styret eller den avdelingen som oppnevnte den sakkyndige komiteen kan trekke oppnevningen tilbake og oppnevne ny komité dersom fristen oversittes, eller spesielle grunner gjør det nødvendig."
- **§ 2-1.13, 1. ledd:** "før søknadstidspunktet" refererer seg til pkt 4 som er strøket. Referansen bør strykes. -> "... i løpet av de siste seks år før søknadstidspunktet, kan søke..."
- **§ 2-1.13, 2. ledd:** I første ledd presiseres det at opprykk kan gis uten ny sakkyndig vurdering dersom det foreligger en enstemmig erklæring som ikke er eldre en seks år. NHH mener derfor at annet ledd er overflødig og kan strykes. NHH mener imidlertid at den sakkyndige komiteen kan vurdere om den helt eller delvis skal legge til grunn sakkyndig vurdering som er eldre enn seks år. -> "Dersom kompetansen er gitt under tvil eller under dissens blant de sakkyndige, skal det foretas ny bedømmelse. Også for søker som har kompetanseerklæring som er eldre enn seks år, skal søknaden behandles av en bedømmelseskomité. Komiteen vurderer om fullstendig bedømmelse er påkrevd. Den sakkyndige komiteen kan vurdere om det er nødvendig med ny fullstendig sakkyndig vurdering, dersom enstemmig erklæring er eldre enn seks år."
- **§ 2-1.14:** NHH mener at bestemmelser om godkjenning av sakkyndig vurdering og vedtak om opprykk bør samles i en paragraf, slik at pkt 14 bare inneholder bestemmelser om den sakkyndige komiteens vurdering. -> "... uttalelse legges fram for sakkyndigkomiteen for eventuell tilleggsuttalelse før det treffes vedtak. På grunnlag av bedømmelseskomiteens vurdering og eventuelle innsigelser og tilleggsmerknader fatter ansettelsesmyndigheten for professorer... vedtak om godkjenning av bedømmelsen."
- **§ 2-1.15:** NHH mener det bør komme klarere frem at det er ansettelsesmyndigheten som både skal godkjenne sakkyndigvurdering og gjøre vedtak om opprykk. Det bør og presiseres at ansettelsesmyndigheten kan sende sakkyndig vurdering tilbake til komiteen, dersom den innehar feil og mangler som medfører at ansettelsesmyndigheten ikke kan gjøre forsvarlig vedtak. Vurdering av feil og mangler må gjøres på objektiv grunnlag med utgangspunkt i kriterier fastsatt i forskriftens § 1-2 og veiledende retningslinjer fastsatt av UHR. Ansettelsesmyndigheten bør og kunne kreve at det oppnevnes ny komité, dersom det er tvil om komiteen vil kunne foreta en forsvarlig vurdering. For å sikre avgjørelsesmyndighetens legitimitet, foreslår vi meldeplikt til UHR i de tilfeller hvor sakkyndigvurdering sendes tilbake og hvor det oppnevnes ny sakkyndigkomité. Vi foreslår nytt første ledd: -> "På grunnlag av den sakkyndige komiteens vurdering og eventuelle innsigelser og tilleggsmerknader kan"

ansettelsesmyndigheten for professorer fatte vedtak om godkjenning av den sakkyndige vurderingen. Ansettelsesmyndighetens vurdering skal gjøres på grunnlag av kriterier fastsatt i forskriftens § 1-2 og veiledning fastsatt av UHR. Ansettelsesmyndigheten kan sende vurderingen tilbake til komiteen for bearbeidelse, dersom den innehar feil og mangler som medfører at ansettelsesmyndigheten ikke kan gjøre forsvarlig vedtak. Ansettelsesmyndigheten kan også anmode om at det oppnevnes ny sakkyndigkomité hvor det foreligger begrunnet tvil om den sakkyndige komiteen vil kunne foreta en forsvarlig vurdering. Ansettelsesmyndigheten skal sende melding til UHR både for de tilfeller hvor sakkyndig vurdering sendes tilbake og hvor det anmodes om ny komité.

Ansettelsesmyndigheten for professorer ved institusjonen kan tildele opprykk på grunnlag av godkjent enstemmig kompetanseerklæring bedømmelse fra komiteen.”

Departementet kan gi nærmere regler om saksbehandlingen.

- § 2-1.16: NHH legger vekt på at opprykket gjelder fra søknadstidspunktet i alle sammenhenger. Henvisningen til pkt 13 g 15 virker derfor overflødig. -> ”Opprykk både etter (13) og (15) gjelder fra søknadstidspunktet.”